

Bài báo nghiên cứu

VĂN HÓA ỨNG XỬ CỦA SINH VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

Nguyễn Võ Anh, Phạm Thị Đào*

Trường Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh, Việt Nam

**Tác giả liên hệ: Nguyễn Võ Anh – Email: anhnv@hcmue.edu.vn*

Ngày nhận bài: 03-7-2023; ngày nhận bài sửa: 11-6-2024; ngày duyệt đăng: 19-7-2024

TÓM TẮT

Bài báo này khảo sát, đánh giá thái độ, hành vi của sinh viên (SV) Trường Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh (ĐHSP TPHCM) đối với giảng viên, bạn bè và tác phong trong trường học. Kết quả khảo sát cho thấy SV thể hiện sự lịch sự, tôn trọng giảng viên; thái độ thân thiện và hòa đồng với bạn bè. Bên cạnh đó, kết quả nghiên cứu cũng chỉ ra rằng, để văn hóa ứng xử (VHUX) của SV trở nên tốt đẹp hơn, nhà trường và các tổ chức liên quan cần tập trung vào việc giáo dục VHUX bằng cách xác định rõ ràng chuẩn mực ứng xử, giảng viên cần gương mẫu trong mọi hành vi, và tổ chức thêm các hoạt động nhằm thúc đẩy sự hiểu biết và tôn trọng lẫn nhau giữa các SV. Điều này không chỉ nhấn mạnh tầm quan trọng của việc xây dựng và duy trì VHUX tích cực trong trường học, mà còn góp phần vào sự phát triển toàn diện của SV, giúp SV chuẩn bị tốt hơn trước khi bước vào môi trường làm việc chuyên nghiệp sau này.

Từ khóa: văn hóa ứng xử; Trường Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh; sinh viên

1. Mở đầu

Trong bối cảnh toàn cầu hóa và sự phát triển nhanh chóng của xã hội, việc định hình và duy trì các chuẩn mực VHUX tích cực trở nên vô cùng cần thiết, đặc biệt đối với thế hệ trẻ. Môi trường giáo dục đại học đóng vai trò quan trọng trong việc hình thành và phát triển nhân cách của SV, góp phần nâng cao uy tín và chất lượng giáo dục của các cơ sở đào tạo. VHUX trong môi trường học đường là một tổng thể phức tạp bao gồm các giá trị, niềm tin và truyền thống được hình thành qua lịch sử và thành tích của môi trường giáo dục. Nó không chỉ thể hiện qua các quy định chính thức của nhà trường mà còn được thể hiện qua các hành vi, thái độ, phong cách ứng xử của mỗi cá nhân trong cộng đồng học đường.

Tuy nhiên, các nghiên cứu thực tiễn về VHUX tại Việt Nam, đặc biệt ở các trường đại học sư phạm, nơi đào tạo nguồn nhân lực giảng dạy tương lai, vẫn còn hạn chế. Sự thiếu hụt này cho thấy một thực trạng đáng lo ngại về sự chưa quan tâm đúng mức đến việc hình thành

Cite this article as: Nguyen Vo Anh, & Pham Thi Dao (2024). The culture of behaviours amongst students at Ho Chi Minh City University of Education. *Ho Chi Minh City University of Education Journal of Science*, 21(7), 1320-1332.

và phát triển VHUX trong môi trường học đường. Nhận thức về tầm quan trọng của VHUX trong nhà trường, nhiều chuyên gia đã đề cập đến việc chú trọng mối quan hệ ứng xử giữa thầy với thầy, giữa trò với trò và giữa trò với thầy, nhằm nâng cao chất lượng giáo dục và đào tạo (Tran, 2011).

Bên cạnh đó, VHUX của SV trong trường đại học được thể hiện qua mối quan hệ với các thành viên khác trong cộng đồng trường học (giảng viên, SV), mối quan hệ với bản thân và sự tương tác với môi trường vật chất, môi trường tự nhiên của trường (Nguyen, 2020). VHUX được xem là cầu nối giữa các thành viên trong cộng đồng giáo dục, góp phần tạo nên một môi trường học tập tích cực, đồng thời thúc đẩy sự hợp tác và tôn trọng lẫn nhau (Nguyen & Nguyen, 2018).

Bùi Thị Hào (2022) chỉ ra thực trạng về lối sống, cư xử của SV tại Trường Đại học Công nghiệp Thành phố Hồ Chí Minh, nhận thấy vẫn còn tồn tại một số SV có hành vi, thái độ ứng xử chưa chuẩn mực, ảnh hưởng đến hình ảnh cá nhân và uy tín nhà trường. Tác giả đã đưa ra một số giải pháp nhằm cải thiện vấn đề về ứng xử trong nhà trường, nhằm nâng cao chất lượng và thương hiệu của nhà trường. (Bui, 2022)

Từ những thực trạng trên, cần đánh giá lại VHUX của SV Trường ĐHSP TPHCM để tìm kiếm cách thức cải thiện và nâng cao VHUX, góp phần giúp SV trở thành những nhà giáo và công dân gương mẫu trong tương lai, đề tài “VHUX của SV Trường ĐHSP TPHCM” hướng đến mục tiêu: đánh giá thực trạng VHUX của SV Trường ĐHSP TPHCM; phân tích những điểm mạnh, điểm yếu trong VHUX của SV và đề xuất các biện pháp nâng cao VHUX cho SV, góp phần xây dựng môi trường học tập lành mạnh, văn minh.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Phương pháp nghiên cứu

Phương pháp nghiên cứu lí luận: Dữ liệu, thông tin của bài viết được thu thập từ nhiều nguồn từ các bài báo, tạp chí nghiên cứu, sách và các nền tảng internet trong và ngoài nước liên quan đến VHUX của SV trường đại học.

Phương pháp khảo sát bằng bảng hỏi: Để thuận tiện trong việc thu thập dữ liệu khảo sát, nhóm nghiên cứu đã thực hiện khảo sát trực tuyến bằng Google Form với sự tham gia của 152 SV Trường ĐHSP TPHCM. Dữ liệu thu thập được từ Google Form sẽ được tự động tích hợp vào cơ sở dữ liệu, chuẩn bị cho quá trình phân tích thống kê và được xử lí qua ứng dụng SPSS 26.0. Để đánh giá và phân tích dữ liệu một cách logic và khoa học, nghiên cứu này đã áp dụng quy ước dựa trên giá trị trung bình của thang đo Likert, gồm 5 mức giá trị để xác định mức độ đồng thuận (Malhotra & Birks, 2007). Dựa trên cách tiếp cận này, nhóm nghiên cứu đã thiết lập một hệ thống các mức đo lường chi tiết như được mô tả trong Bảng 1 dưới đây:

Bảng 1. Quy ước xử lý dữ liệu

Khoảng	Mức độ
1,00 – 1,80	Hoàn toàn không đồng ý
1,81 – 2,60	Không đồng ý
2,61 – 3,40	Bình thường
3,41 – 4,20	Đồng ý
4,21 – 5,00	Hoàn toàn đồng ý

2.2. Kết quả nghiên cứu

2.2.1. Các khái niệm liên quan

Khái niệm về văn hóa ứng xử

VHUX trong nhà trường có thể được hiểu là tổng thể các giá trị, chuẩn mực, nguyên tắc và hành vi được thừa nhận và thực thi trong môi trường giáo dục. Nó không chỉ bao gồm các quy tắc, quy định chính thức mà còn bao gồm các thói quen, hành vi tốt đẹp, và các giá trị đạo đức được thực hiện bởi cả giáo viên, học sinh và nhân viên nhà trường.

VHUX trong nhà trường là hệ thống các giá trị và chuẩn mực ứng xử mà từ đó hình thành nên cách thức tiếp cận, giải quyết các vấn đề của học sinh và giáo viên trong môi trường sư phạm (Nguyen et al., 2023). Văn hóa này cần phải được xây dựng từ những nguyên tắc cơ bản để đảm bảo môi trường học tập an toàn, tôn trọng và khích lệ sự phát triển toàn diện của học sinh.

Ngoài ra, nhấn mạnh rằng VHUX trong nhà trường là cầu nối giữa các thành viên trong cộng đồng giáo dục, góp phần tạo nên một môi trường học tập tích cực, đồng thời thúc đẩy sự hợp tác và tôn trọng lẫn nhau (Nguyen & Nguyen, 2018). Sự hiện diện của các hành vi ứng xử tích cực không chỉ giúp học sinh phát triển về mặt nhân cách mà còn ảnh hưởng mạnh mẽ đến kết quả học tập và tâm lý của các em.

Toàn bộ các yếu tố này cấu thành nên một phong cách ứng xử đặc thù của mỗi trường học, đóng vai trò quan trọng trong việc hình thành và phát triển nhân cách cũng như kỹ năng xã hội của học sinh.

Khái niệm về VHUX trong nhà trường

VHUX hình thành trong các trường học từ lâu đã trở thành một hoạt động giáo dục hệ giá trị, các chuẩn mực văn hóa giúp các thành viên trong nhà trường có nhận thức đúng, suy nghĩ, tình cảm, hành vi tốt đẹp, thực hiện VHUX lành mạnh. Bên cạnh đó, văn hóa trong trường học quan trọng còn vì sự tập trung ngày càng tăng vào các tiêu chuẩn, đánh giá và trách nhiệm giải trình cao hơn của chương trình giảng dạy (Cunningham, 2003). Văn hóa trong trường học xuất phát từ “văn hóa tổ chức”, nền tảng của khái niệm văn hóa trường học, đã trở nên phổ biến trong các tài liệu quản lý khoa học tập trung vào hiệu suất, năng suất, hiệu quả quản lý và hành vi tổ chức của tổ chức và được mô tả bằng các cách tiếp cận khác nhau (Alvesson, 1993; Hofstede, 1998).

VHUX trường học là một trong các khái niệm được phát triển trong quản lý giáo dục nhằm khám phá ý nghĩa, đặc điểm và bầu không khí của các tổ chức giáo dục (Gruenert, 2005). Vì vậy, không có một định nghĩa chung nào về VHUX học đường, nhưng nhìn

chung, có những quan điểm về VHUX học đường tốt hơn đã được nhiều tác giả nghiên cứu và khẳng định tính phù hợp, đúng đắn. Cụ thể như Hopkins, Ainscow và West định nghĩa nó là các khuôn mẫu hành vi có thể quan sát được, các chuẩn mực, giá trị, triết lí, chính sách và thủ tục bất thành văn. Nói cách khác, VHUX trường học là một hệ thống các hành vi, hành động và sự sắp xếp có thể quan sát được phát triển liên tục giữa các thành viên (Hopkins et al., 1994). Deal và Peterson (1990) định nghĩa VHUX trường học là một khuôn mẫu về các giá trị, niềm tin và truyền thống được hình thành thông qua lịch sử của trường học, thành tích của học sinh, sự hài lòng trong công việc, sự cam kết và hợp tác của giáo viên, sự cống hiến và động lực của nhân viên cũng như cơ cấu lại cộng đồng trường học (Deal & Peterson, 1990).

Một cách định nghĩa khác của Leithwood, K và cộng sự (2024): VHUX trường học là niềm tin, thái độ và hành vi đặc trưng cho trường học về cách mọi người đối xử và cảm nhận về nhau; mức độ mà mọi người cảm thấy được bao gồm và đánh giá cao; và các nghi lễ và truyền thống phản ánh sự hợp tác và tính tập thể (Leithwood et al., 1993).

VHUX là thể ứng xử, là sự thể hiện triết lí sống, các lối sống, lối suy nghĩ, lối hành động của một cộng đồng người trong việc ứng xử và giải quyết những mối quan hệ giữa con người với tự nhiên, với xã hội từ vi mô (gia đình) đến vĩ mô (nhân gian). VHUX trong nhà trường là những biểu hiện hoạt động của mỗi cá nhân (hoặc nhóm người), được thể hiện ở lối sống, nếp sống, suy nghĩ, sự giao tiếp và cách ứng xử của con người đối với bản thân, với những người xung quanh, trong công việc và môi trường hoạt động giáo dục hằng ngày (Pham, 2014).

Từ những quan niệm nêu trên, có thể khái quát rằng: “VHUX chính là cách ứng xử của những người trong cùng một cộng đồng với nhau và với môi trường xung quanh. Còn VHUX trong nhà trường không chỉ là cách thể hiện thái độ, hành động mà còn là các chuẩn mực văn hóa điều chỉnh nhận thức, thái độ, hành vi, tác phong, cử chỉ, lời nói của giáo viên, học sinh, SV trong giao tiếp với mọi người xung quanh trường học”.

2.2.2. VHUX của SV Trường ĐHSP TPHCM

• Thực trạng về VHUX của SV đối với cán bộ nhân viên/viên chức trong nhà trường

Kết quả khảo sát về VHUX của SV đối với cán bộ nhân viên/giảng viên trong nhà trường được thể hiện qua Bảng 2 dưới đây:

Bảng 2. VHUX của SV đối với cán bộ nhân viên/viên chức trong trường

Các biến	Mức độ	
	Trung bình	Độ lệch chuẩn
1. Lịch sự, tôn trọng cán bộ nhân viên/giảng viên	3,62	0,751
2. Giao tiếp thoải mái với cán bộ nhân viên/giảng viên	3,46	0,772
3. Chào hỏi khi gặp cán bộ nhân viên/giảng viên	3,58	0,780
4. Lịch sự khi giao tiếp qua điện thoại, messenger	3,45	0,787
Cronbach's Alpha	0,843	

Theo Bảng 1, các biến “Lịch sự, tôn trọng cán bộ nhân viên/giảng viên,” “Giao tiếp thoải mái với cán bộ nhân viên/giảng viên,” “Chào hỏi khi gặp cán bộ nhân viên/giảng viên,” và “Lịch sự khi giao tiếp qua điện thoại, messenger” đều có mức độ trung bình trên 3,00, điều này cho thấy rằng SV có thái độ tích cực và có sự ứng xử phù hợp đối với cán bộ nhân viên/giảng viên trong trường. Mức độ trung bình cao nhất là 3,62, cho biến “Lịch sự, tôn trọng cán bộ nhân viên/giảng viên” phản ánh sự coi trọng và tôn kính cán bộ, nhân viên trong trường học.

Tuy nhiên, biến “Giao tiếp thoải mái với cán bộ nhân viên/giảng viên” có mức trung bình thấp nhất (3,46), cho thấy một số SV còn lúng túng hoặc khó khăn trong việc thể hiện sự thoải mái khi giao tiếp với nhân viên và giảng viên, đây có thể là điểm cần cải thiện trong quá trình xây dựng VHUX.

Về độ biến thiên, các biến đều có độ lệch chuẩn dưới 1 (0,751 đến 0,787), cho thấy mặc dù có sự biến thiên nhất định, nhưng không đáng kể, hầu hết SV đều có mức độ ứng xử khá tương đồng. “Lịch sự khi giao tiếp qua điện thoại, messenger” có độ lệch chuẩn cao nhất (0,787), nên mức độ ứng xử trong kênh giao tiếp này có biến thiên lớn hơn so với các biến khác.

Cuối cùng, Cronbach's Alpha có giá trị là 0,843, cung cấp bằng chứng mạnh mẽ về độ tin cậy của kết quả khảo sát. Một giá trị Cronbach's Alpha lớn hơn 0,7 thường được coi là chấp nhận được, vì vậy, có thể tin cậy rằng các kết quả từ khảo sát này phản ánh chính xác VHUX của SV.

Đánh giá tổng quan cho thấy hầu hết SV có VHUX khá tốt đối với cán bộ nhân viên/giảng viên, tuy nhiên, vẫn cần khuyến khích và hỗ trợ SV cải thiện khả năng giao tiếp để tạo nên một môi trường học tập và làm việc cởi mở và thoải mái hơn.

• **Thực trạng VHUX của SV đối với bạn bè trong nhà trường**

Kết quả khảo sát về VHUX của SV đối với bạn bè trong trường được thể hiện qua Bảng 3 như sau:

Bảng 3. VHUX của SV đối với bạn bè trong trường

Nội dung tiêu chí 2	Mức độ	
	Trung bình	Độ lệch chuẩn
1. Thân thiện, hòa đồng với bạn bè	3,57	0,835
2. Động viên, chia sẻ khi bạn bè gặp khó khăn	3,36	0,768
3. Biết lắng nghe ý kiến/quan điểm của bạn bè	3,45	0,812
4. Quan tâm, giúp đỡ nhau trong học tập	3,38	0,820
Cronbach's Alpha	0,931	

Kết quả cho thấy SV có xu hướng thể hiện sự “Thân thiện, hòa đồng với bạn bè” với mức độ trung bình cao nhất là 3,57. Điều này cho thấy phần lớn SV tạo được một môi trường cởi mở và thể hiện tinh thần đoàn kết tốt trong môi trường học đường, dễ dàng kết bạn và hòa nhập với cộng đồng SV.

Tuy nhiên, “Động viên, chia sẻ khi bạn bè gặp khó khăn” có mức độ trung bình thấp nhất trong bảng (3,36), suy luận từ số liệu này, đề xuất rằng mặc dù SV có khả năng hòa đồng, nhưng sự hỗ trợ cụ thể cho bạn bè trong những lúc khó khăn có thể chưa được thực hiện một cách mạnh mẽ và đồng lòng.

Tiếp theo, “Biết lắng nghe ý kiến/quan điểm của bạn bè” và “Quan tâm, giúp đỡ nhau trong học tập” có mức độ trung bình là 3,45 và 3,38, tương ứng, chỉ ra mức độ VHUX tốt nhưng cũng cho thấy có không gian để cải thiện. Độ lệch chuẩn của các chỉ số trên dao động từ 0,768 đến 0,835, phần nào phản ánh sự đa dạng trong cách ứng xử của SV đối với bạn bè, cũng như tiềm năng để nâng cao mức độ hỗ trợ lẫn nhau.

Đáng chú ý, Cronbach's Alpha đạt mức 0,931, một chỉ số rất cao, khẳng định độ tin cậy và nhất quán của các phản hồi từ bảng khảo sát. Giá trị này cung cấp một bức tranh đáng tin cậy về VHUX của SV đối với bạn bè, từ đó phản ánh tính xác thực cao của dữ liệu khảo sát.

Nhìn chung, SV có VHUX khá tốt với bạn bè tại nhà trường. Để tối ưu hóa môi trường học tập và tăng cường quan hệ bạn bè, nhà trường cùng các tổ chức SV có thể tổ chức thêm các hoạt động xây dựng tinh thần đồng đội, tập trung vào việc tăng cường sự đồng cảm và hỗ trợ lẫn nhau trong cả học tập và cuộc sống.

• **Thực trạng VHUX của SV đối với tác phong trong trường**

Kết quả khảo sát về thực trạng VHUX của SV đối với tác phong trường được thể hiện qua Bảng 4 như sau:

Bảng 4. VHUX của SV đối với tác phong trong trường

Nội dung các biến	Mức độ	
	Trung bình	Độ lệch chuẩn
1. Biết xếp hàng khi sử dụng dịch vụ tiện ích	3,52	0,721
2. Không gây ồn ào, mất trật tự nơi đông người	3,20	0,886
3. Ăn mặc lịch sự trong giảng đường	3,61	0,990
4. Giữ gìn vệ sinh khuôn viên trường	3,15	0,988
Cronbach's Alpha	0,862	

Từ kết quả thể hiện trong Bảng 4, có thể nhận thấy những điểm đặc biệt về thái độ và hành vi của SV đối với vấn đề tác phong trong môi trường giáo dục. Điểm nổi bật đầu tiên là “Ăn mặc lịch sự trong giảng đường” với mức độ trung bình cao nhất là 3,61, điều này cho thấy SV rất coi trọng việc giữ gìn hình ảnh cá nhân và tôn trọng không gian giáo dục thông qua cách ăn mặc phù hợp. Mặc dù có độ lệch chuẩn cao nhất ở mức 0,990, phản ánh sự biến đổi trong cách SV công nhận và thực hành quy định này, nhưng nó vẫn là biểu hiện tích cực nhất quan sát được.

Ngược lại, “Giữ gìn vệ sinh khuôn viên trường” và “Không gây ồn ào, mất trật tự nơi đông người” ghi nhận những mức độ trung bình thấp hơn là 3,15 và 3,20 tương ứng, cùng với độ lệch chuẩn cao, cho thấy vẫn còn tồn tại sự lơ là và thiếu nhận thức trong việc giữ gìn

trật tự và vệ sinh chung. Điều này đặt ra một vấn đề tương đối nghiêm trọng về VHUX trong nhà trường khi mà không gian chung không được bảo vệ và nâng niu như mong muốn.

Về việc “Xếp hàng khi sử dụng dịch vụ tiện ích” với mức độ trung bình là 3,52 và độ lệch chuẩn tương đối hợp lí là 0,721, cho thấy SV có ý thức tốt trong việc tuân thủ các quy định chung của trường, tạo nên một môi trường trật tự và tôn trọng giữa học sinh với nhau.

2.3. Đánh giá VHUX của SV Trường ĐHSP TPHCM

Dựa trên kết quả từ ba bảng khảo sát liên quan đến VHUX của SV tại Trường ĐHSP TPHCM, có thể đưa ra một vài nhận xét và đánh giá tổng quan về hành vi và thái độ của SV tại Trường:

Đối với cán bộ nhân viên/giảng viên: SV thể hiện mức độ lịch sự và tôn trọng đáng kể, đặc biệt qua các biểu hiện như chào hỏi, giao tiếp thoải mái và lịch sự khi sử dụng điện thoại hay messenger, điểm trung bình cao nhất thuộc về biến “Lịch sự, tôn trọng cán bộ nhân viên/giảng viên” (3,62), cho thấy mối quan hệ tôn kính giữa SV và cán bộ, nhân viên, giảng viên trong trường. Tuy nhiên, có sự biến thiên nhất định trong cách giao tiếp thoải mái, có thể ám chỉ sự lúng túng hoặc thiếu tự tin trong giao tiếp của một số SV. Độ lệch chuẩn thấp cho thấy các hành vi này tương đối nhất quán và Cronbach's Alpha cao (0,843) khẳng định tính tin cậy của khảo sát này.

Đối với bạn bè: SV thể hiện một môi trường học tập thân thiện và hòa đồng (“Thân thiện, hòa đồng với bạn bè” đạt điểm trung bình 3,57). Các chỉ số về “Động viên, chia sẻ khi bạn bè gặp khó khăn” hoặc “Quan tâm, giúp đỡ nhau trong học tập” có điểm trung bình $\geq 3,36$, mặc dù không cao bằng biến thân thiện, hòa đồng, nhưng vẫn phản ánh sự quan tâm đến bạn bè và sẵn lòng hỗ trợ trong cộng đồng học thuật. Độ lệch chuẩn cho thấy biến thiên về mức độ ứng xử, Cronbach's Alpha cao (0,931) chứng tỏ kết quả đáng tin cậy và cho thấy các mối quan hệ bạn bè có tính nhất quán cao.

Đối với tác phong trong trường: Các biểu hiện như “Xếp hàng khi sử dụng dịch vụ tiện ích,” “Giữ gìn vệ sinh khuôn viên,” và “Ăn mặc lịch sự trong giảng đường” đều đạt được điểm số trung bình từ 3,15 đến 3,61, cho thấy mức độ tuân thủ VHUX và ý thức xã hội của SV là tương đối tốt. Tuy nhiên, sự biến thiên trong mức độ “Không gây ồn ào, mất trật tự nơi đông người” và trong việc “Giữ gìn vệ sinh khuôn viên trường” cho thấy cần phải có sự chú trọng và cải thiện hơn nữa trong những lĩnh vực này để đạt được mục tiêu về một môi trường giáo dục trong lành và đầy văn minh. Cronbach's Alpha của bảng này cũng đạt 0,862, thể hiện sự nhất quán và tin cậy trong phản hồi của SV.

Nhìn chung, kết quả nghiên cứu đã cho thấy được một cái nhìn tích cực về về môi trường văn hóa và cách ứng xử của SV ĐHSP TPHCM. SV cho thấy thái độ lịch sự và hòa đồng không chỉ trong quan hệ với cán bộ, nhân viên giảng dạy mà còn trong giao tiếp với bạn bè và áp dụng tác phong chung trong trường học một cách đáng khen ngợi. Mặc dù vẫn còn những khía cạnh cần được cải thiện nhằm thúc đẩy một môi trường giao tiếp thoải mái

hơn, tăng cường sự động viên, chia sẻ với nhau trong cộng đồng SV, cũng như nâng cao ý thức về việc giữ gìn vệ sinh chung và duy trì trật tự công cộng. Nhìn chung, có thể nhận định rằng SV của trường đang thực hiện rất tốt vai trò và trách nhiệm của mình trong cộng đồng học thuật. Điều này không chỉ phản ánh tính chất tốt đẹp của nền VHUX hiện tại ở trường mà còn cho thấy sự nỗ lực hướng đến một cộng đồng đầy tôn trọng, hợp tác và trách nhiệm.

2.3.1. Kết quả đạt được

Trong quá trình nghiên cứu về VHUX của SV tại Trường ĐHSP TPHCM, chúng tôi đã thu thập và phân tích dữ liệu từ các khảo sát chi tiết về thái độ và hành vi của SV trong ba lĩnh vực chính: giao tiếp với cán bộ nhân viên/giảng viên, giao tiếp và quan hệ bạn bè, cũng như tác phong chung trong trường học. Từ dữ liệu khảo sát, nhóm tác giả kết luận như sau:

Sự lịch sự và tôn trọng: Các SV đã thể hiện sự lịch sự và tôn trọng cao đối với cán bộ nhân viên/giảng viên, với điểm số trung bình 3,62, điều này phản ánh sự tôn kính và nhận thức tốt về mối quan hệ giữa SV và giảng viên.

Thái độ và hành vi giao tiếp với bạn bè: Trong mối quan hệ với bạn bè, SV tỏ ra thân thiện và hòa đồng, với điểm số cao nhất là 3,57 cho biến “Thân thiện, hòa đồng với bạn bè”. Tuy nhiên, kết quả cũng chỉ ra rằng việc hỗ trợ cụ thể trong những lúc khó khăn và áp dụng ý kiến của bạn bè còn có không gian để cải thiện.

Tác phong trong trường học: SV thể hiện thái độ tích cực đối với quy định và tác phong chung trong trường qua việc tuân thủ các quy tắc như xếp hàng khi sử dụng dịch vụ, ăn mặc lịch sự, và không gây ồn ào. Điều này đóng góp vào việc tạo một môi trường học tập chuyên nghiệp và tích cực.

Cronbach's Alpha: Giá trị Cronbach's Alpha cao (trên 0,7) cho các biến khảo sát, cho thấy sự nhất quán và độ tin cậy cao của dữ liệu.

Từ những kết quả nghiên cứu trên, ta có thể thấy SV ĐHSP TPHCM đã thể hiện một môi trường VHUX khá tốt và tích cực, với các thái độ và hành vi đáng ghi nhận như sự tôn trọng và lịch sự với nhân viên, thái độ bạn bè hòa đồng và thân thiện, cũng như việc giữ gìn tác phong đúng mực trong trường. Dữ liệu và phân tích này cung cấp một cái nhìn sâu sắc và có giá trị về trách nhiệm và ý thức của SV trong việc duy trì và phát triển VHUX tích cực trong môi trường giáo dục đại học.

2.3.2. Hạn chế

Dù kết quả nghiên cứu cho thấy VHUX của SV Trường ĐHSP TPHCM đạt được những điểm tích cực, phản ánh thái độ lịch sự, tôn trọng với cán bộ nhân viên/giảng viên và tinh thần hòa đồng, thân thiện trong quan hệ bạn bè, vẫn tồn tại một số hạn chế cần được khắc phục.

Một trong những vấn đề cần được quan tâm là sự thiếu đồng đều trong giao tiếp. Mặc dù điểm trung bình cao nhất thuộc về biến “Lịch sự, tôn trọng cán bộ nhân viên/giảng viên” (3,62), nhưng biến “Giao tiếp thoải mái với cán bộ nhân viên/giảng viên” lại có điểm trung

bình thấp nhất (3,46), cho thấy một số SV còn lúng túng hoặc khó khăn trong việc thể hiện sự thoải mái khi giao tiếp với nhân viên và giảng viên. Độ lệch chuẩn của biến “Giao tiếp thoải mái” (0,772) cao hơn so với biến “Lịch sự, tôn trọng” (0,751), cho thấy sự biến thiên về mức độ ứng xử trong giao tiếp thoải mái là lớn hơn. Điều này đặt ra vấn đề về khả năng giao tiếp hiệu quả của một số SV, có thể ảnh hưởng đến việc tạo dựng mối quan hệ tích cực, cởi mở trong môi trường học tập.

Bên cạnh đó, kết quả nghiên cứu cũng cho thấy sự hỗ trợ từ bạn bè chưa đủ mạnh mẽ. Mặc dù SV thể hiện sự hòa đồng và thân thiện, với điểm số cao nhất là 3,57 cho biến “Thân thiện, hòa đồng với bạn bè”, các chỉ số về “Động viên, chia sẻ khi bạn bè gặp khó khăn” hoặc “Quan tâm, giúp đỡ nhau trong học tập” có điểm trung bình $\geq 3,36$, thấp hơn so với biến “Thân thiện, hòa đồng”. Điều này cho thấy sự hỗ trợ cụ thể cho bạn bè trong những lúc khó khăn có thể chưa được thực hiện một cách mạnh mẽ và đồng lòng. Độ lệch chuẩn của các chỉ số này dao động từ 0,768 đến 0,835, phản ánh sự đa dạng trong cách ứng xử của SV đối với bạn bè, cũng như tiềm năng để nâng cao mức độ hỗ trợ lẫn nhau.

Cuối cùng, ý thức về tác phong chung trong trường học cũng cần được chú trọng. Dù các biểu hiện như “Xếp hàng khi sử dụng dịch vụ tiện ích”, “Giữ gìn vệ sinh khuôn viên” và “Ăn mặc lịch sự trong giảng đường” đều đạt được điểm số trung bình từ 3,15 đến 3,61, vẫn tồn tại sự biến thiên trong mức độ “Không gây ồn ào, mất trật tự nơi đông người” và trong việc “Giữ gìn vệ sinh khuôn viên trường”. Điểm trung bình thấp nhất thuộc về biến “Giữ gìn vệ sinh khuôn viên trường” (3,15) cùng với độ lệch chuẩn cao nhất là 0,988, cho thấy vẫn còn tồn tại sự lơ là và thiếu nhận thức trong việc giữ gìn trật tự và vệ sinh chung. Điều này cho thấy, mặc dù SV đã thể hiện một số nỗ lực trong việc tuân thủ các quy định chung của trường, vẫn cần phải có sự chú trọng và cải thiện hơn nữa trong những lĩnh vực này để đạt được mục tiêu về một môi trường giáo dục trong lành và đầy văn minh.

Ngoài những hạn chế về nhận thức và hành vi của SV, nhà trường cũng cần phải nhìn nhận vai trò của mình trong việc nâng cao VHUX. Kết quả nghiên cứu cho thấy nhà trường chưa quan tâm nhiều đến vấn đề VHUX trong đào tạo, bồi dưỡng. Đoàn Thanh niên chưa chú trọng đẩy mạnh sinh hoạt văn hóa trong SV, chưa định hướng cho SV trong ứng xử. Điều này cho thấy cần có những chính sách và hoạt động cụ thể nhằm định hướng, giáo dục và phát triển VHUX cho SV.

Những hạn chế trên đòi hỏi nhà trường và các tổ chức liên quan cần có những giải pháp cụ thể, thiết thực để khắc phục, góp phần xây dựng một môi trường học tập lành mạnh, văn minh, giúp SV trưởng thành về nhân cách, chuẩn bị tốt hơn cho cuộc sống và công việc trong tương lai.

2.4. Biện pháp nâng cao VHUX cho SV

Để xây dựng một môi trường học tập lành mạnh, văn minh, nơi SV được trang bị những giá trị, chuẩn mực ứng xử tích cực, cần tập trung vào ba biện pháp trọng tâm, được thực hiện một cách đồng bộ và bài bản, tạo thành một hệ thống giáo dục toàn diện về VHUX:

Thứ nhất, xây dựng nền tảng vững chắc cho VHUX bằng cách thiết lập hệ thống chuẩn mực ứng xử rõ ràng và minh bạch: Đây là bước đầu tiên và vô cùng quan trọng, giống như việc tạo ra một bản đồ định hướng cho SV về những kì vọng, chuẩn mực và nguyên tắc ứng xử cần được tuân theo trong môi trường học đường. Nhà trường cần thiết lập một bộ quy chế, nội quy cụ thể về cách ứng xử trong trường theo từng đối tượng (giảng viên và SV), bao gồm các nội dung như: cách thức giao tiếp, tôn trọng, hỗ trợ lẫn nhau, giữ gìn vệ sinh... Bộ quy chế này cần được xây dựng một cách khoa học, chi tiết, dễ hiểu và phù hợp với đặc thù của môi trường giáo dục đại học.

Việc tuyên truyền, phổ biến rộng rãi các quy chế, nội quy thông qua các kênh truyền thông của nhà trường (website, báo tường, hội nghị, sinh hoạt lớp...) là vô cùng cần thiết để đảm bảo mọi thành viên trong trường đều nắm rõ những quy định và chuẩn mực chung. Nhà trường cần tổ chức các buổi tọa đàm, hội thảo, diễn đàn về VHUX để giải thích rõ ràng, chi tiết về nội dung của bộ quy chế và cách thức áp dụng trong thực tế. Ngoài ra, việc sử dụng các hình thức truyền thông trực quan, sinh động như video, infographic... sẽ giúp SV tiếp cận thông tin một cách dễ dàng và hiệu quả hơn.

Bên cạnh việc tuyên truyền, nhà trường cần tăng cường công tác kiểm tra, giám sát và xử lý vi phạm để đảm bảo tính nghiêm minh và hiệu quả của quy chế, nội quy. Sự công bằng, minh bạch và nghiêm minh trong việc xử lý vi phạm là yếu tố quan trọng để tạo lòng tin và thúc đẩy SV tuân thủ các chuẩn mực đã được đề ra. Nhà trường cần xây dựng một cơ chế xử lý vi phạm rõ ràng, đảm bảo quyền lợi của các bên liên quan và tạo điều kiện cho SV sửa chữa sai lầm, nâng cao nhận thức về VHUX.

Thứ hai, nâng cao vai trò gương mẫu của cán bộ nhân viên/giảng viên, để trở thành tấm gương cho SV noi theo: SV thường học hỏi và noi theo những hành vi, thái độ ứng xử tích cực của cán bộ nhân viên/giảng viên. Do đó, việc nâng cao vai trò gương mẫu của đội ngũ giáo viên là vô cùng quan trọng, đóng vai trò như một “người dẫn đường” cho SV trong hành trình rèn luyện VHUX.

Để nâng cao hiệu quả của việc giáo dục gương mẫu, nhà trường có thể thực hiện các hoạt động như: khen thưởng, khuyến khích những cán bộ nhân viên/giảng viên có phong cách ứng xử tốt, tạo động lực cho việc nâng cao VHUX. Tổ chức các buổi giao lưu, tọa đàm về VHUX giữa cán bộ nhân viên/giảng viên và SV, tạo cơ hội cho hai bên chia sẻ kinh nghiệm và học hỏi lẫn nhau cũng là một cách hiệu quả để nâng cao vai trò gương mẫu của đội ngũ giáo viên. Sự gần gũi, thân thiện và cởi mở của cán bộ nhân viên/giảng viên sẽ tạo điều kiện thuận lợi cho SV học hỏi và tiếp thu những giá trị tích cực trong ứng xử.

Thứ ba, tăng cường giáo dục VHUX một cách chủ động và sáng tạo, để VHUX không chỉ là kiến thức mà còn là hành động: Giáo dục VHUX không chỉ đơn thuần là truyền đạt kiến thức, mà còn là việc khơi gợi ý thức, trách nhiệm và kỹ năng ứng xử cho SV. Nhà trường cần tích hợp giáo dục VHUX vào các môn học, hoạt động ngoại khóa, sinh hoạt lớp, hoạt động của đoàn thanh niên... Sử dụng các phương pháp giáo dục đa dạng như: luật chơi, trò chơi, phim ảnh... để tạo hứng thú và thu hút sự tham gia của SV.

Bên cạnh đó, việc tổ chức các buổi tọa đàm, hội thảo, diễn đàn về VHUX, kết hợp với những ví dụ thực tế, sẽ giúp SV dễ dàng tiếp thu và vận dụng kiến thức vào thực tiễn. Việc mời các chuyên gia, người nổi tiếng, những người có kinh nghiệm về VHUX chia sẻ kinh nghiệm, truyền cảm hứng cho SV cũng là một cách làm hay để nâng cao hiệu quả của giáo dục VHUX.

Cần có sự đồng lòng và chung tay của tất cả các thành viên trong cộng đồng nhà trường, từ giảng viên, SV đến các đơn vị liên quan. Thông qua việc thực hiện đồng bộ các biện pháp trên, nhà trường sẽ tạo môi trường học tập văn minh, lành mạnh, giúp SV trưởng thành về nhân cách, chuẩn bị tốt hơn cho cuộc sống và công việc trong tương lai, góp phần xây dựng một xã hội văn minh, tiến bộ.

3. Kết luận

Nghiên cứu VHUX của SV Trường ĐHSP TPHCM cho thấy SV thể hiện sự lịch sự, tôn trọng với giảng viên, thái độ thân thiện và hòa đồng với bạn bè, cùng với ý thức tuân thủ tác phong chung của trường. Tuy nhiên, nghiên cứu cũng chỉ ra một số hạn chế như việc thiếu sự đồng đều trong giao tiếp, sự hỗ trợ bạn bè chưa đủ mạnh mẽ, ý thức về tác phong chung còn hạn chế và thiếu sự chú trọng của nhà trường trong việc giáo dục VHUX. Để nâng cao VHUX, nhà trường cần: “(1) Xây dựng nền tảng vững chắc cho VHUX bằng cách thiết lập hệ thống chuẩn mực ứng xử rõ ràng và minh bạch; (2) Nâng cao vai trò gương mẫu của cán bộ nhân viên/giảng viên, để trở thành tấm gương cho SV noi theo; (3) Tăng cường giáo dục VHUX một cách chủ động và sáng tạo, để VHUX không chỉ là kiến thức mà còn là hành động”. Vấn đề VHUX là một quá trình dài lâu, cần sự nỗ lực của tất cả thành viên trong cộng đồng nhà trường nhằm tạo nên một môi trường học tập lành mạnh, góp phần xây dựng xã hội văn minh, tiến bộ.

❖ **Tuyên bố về quyền lợi:** Các tác giả xác nhận hoàn toàn không có xung đột về quyền lợi.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Alvesson, M. (1993). *Cultural perspectives on organizations*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Bui, T. H. (2022). Bien pháp nâng cao văn hóa ứng xử cho sinh viên Trường Đại học Công nghiệp Thành phố Hồ Chí Minh [Measures to Enhance Behavioral Culture for Students at Industrial University of Ho Chi Minh City]. *Journal of Science and Technology*, 58(4), 126-133. <https://doi.org/10.46242/jstiuh.v58i04.4503>
- Cunningham, B. C. A. (2003). *A study of the relationship between school culture and student achievement*. University of Central Florida ProQuest Dissertations Publishing.
- Deal, T. E., & Peterson, K. D. (1990). *The principal's role in shaping school culture*. Washington DC: Superintendent of Documents, U.S. Government Printing Office.
- Gruenert, S. (2005). *Correlations of collaborative school cultures with student achievement*. *NASSP Bulletin*, No.89, 43 -55. <http://doi.org/10.1177/019263650508964504>
- Hopkins, D., Ainscow, M., & West, M. (1994). *School improvement in an era of change*. New York: Teachers College Press.
- Hofstede, G. (1998). Attitudes, values and organizational culture: Disentangling the concepts. *Organization Studies*, 19(3), 477-492. <http://doi.org/10.1177/017084069801900305>
- Karadag, E., Kilicoglu, G., Yilmaz, D. (2014). Organizational Cynicism, School Culture, and Academic Achievement: The Study of Structural Equation Modeling. *Educational Sciences: Theory & Practice*, 14(1), 102-113. <http://doi.org/10.12738/estp.2014.1.1640>
- Leithwood, K., Sun, J., Zhang, S., & Hua, C. (2024). Academic Culture: Its Meaning, Measure and Contribution to Student Learning. *Journal of School Leadership*, 10526846241258199.
- Nguyen, T. T. (2008). Văn hóa ứng xử Việt Nam hiện nay [Current Vietnamese applied culture]. Hanoi: *Encyclopedia and Hanoi Institute of Culture Interior*, 36 -73.
- Nguyen, H. T., Le, T. V., Nguyen, H. L., & Tran, T. T. C. (2023). The Behavior of Students with Regard to School Culture in High Schools. Retrieved from https://csdlkhoahoc.hueuni.edu.vn/data/2023/10/Bai_bao__Anh_Thang_1.pdf
- Nguyen, T. M. N. (2020). Thực trạng văn hóa hành vi của sinh viên: Một tình huống tại Đại học Giáo dục Quốc gia Hà Nội [Status of student behavioral culture: a case study at Hanoi National University of Education]. *Journal of Tan Trao University*, 6(19), 103–107. <https://doi.org/10.51453/2354-1431/2020/436>
- Nguyen, D. Q., & Nguyen, T. N. H. (2018). Nghiên cứu văn hóa ứng xử học đường và giới thiệu văn hóa ứng xử học đường [Researching school behavior culture and introduction of school behavior cultural]. *Journey of Science Education*, (2), 13-17.
- Malhotra, N. K., & Birks, D. (2007). *Marketing Research*. in Essex. European Edition (Essex, United Kingdom: An Applied Approach)
- Pham, K. T. (2014). Nghiên cứu văn hóa ứng xử sinh viên Trường Đại học Công nghệ Thông tin và Truyền thông – Đại học Thái Nguyên [Study on student cultural behavior study University of Information and Communication Technology – Thai Nguyen University]. *Journal of Science and Technology*, 121(07), 181-182.

**THE CULTURE OF BEHAVIOURS AMONGST STUDENTS
AT HO CHI MINH CITY UNIVERSITY OF EDUCATION**

Nguyen Vo Anh**, *Pham Thi Dao

Ho Chi Minh City University of Education, Vietnam

**Tác giả liên hệ: Nguyen Vo Anh – Email: anhnv@hcmue.edu.vn*

Received: July 03, 2023; Revid: June 11, 2024; Accepted: July 19, 2024

ABSTRACT

This article examines and evaluates the attitudes and behaviors of students at Ho Chi Minh City University of Education towards their teachers, peers, and styles at the university. The survey results indicate that students exhibit politeness and respect towards their teachers; and a friendly and sociable attitude towards their peers. Furthermore, the research findings suggest that, to foster a more positive behavioral culture among students, the university and relevant organizations need to focus on educating behavioral culture by clearly defining behavioral standards, having teachers model exemplary behavior, and organizing additional activities to promote mutual understanding and respect among students. This not only highlights the importance of building and maintaining a positive behavioral culture in schools but also contributes to the comprehensive development of students, preparing them better for a professional working environment in the future.

Keywords: behavioral culture; Ho Chi Minh City University of Education; students